

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Qvæstio IV. De scientia Dei conditionata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

se ipsis. Nam quia cognitione diuina prout terminatur ad essentiam, & personas est infinitè perfecta, non potest specificari ab obiecto vlo creato, illud enim non est obiectum primarium & specificatiuum cognitionis quo sublato cognitione manet æquè intinēce perfecta, sed sublato futuro, cognitione Dei maneret æquè intrinsecè perfecta, ergo illud futurum quantumvis in se ipso immediate cognoscatur, non est tamen specificatiuum cognitionis diuinae, vide dicta in fine questionis secundæ.

Ad primam Respondebam, cognitionem Dei specificari ab obiecto formali primario, non à formalis secundario, & terminatio: quia cognitione infinitè perfecta per obiectum primarium, specificari ab alijs obiectis non potest, quantumvis illa sint obiecta formalia, quia non sunt formalia primarij, & motiū sed terminatiū tantum.

Neque dicas, actum Dei liberum formaliter ut liberum, specificari ab obiecto contingenti, quia eo sublato non esset liber. Respondeo actum liberum non specificari ab obiecto contingenti, quia eo sublato actus Dei manet liber secundum totam perfectionem intrinsecam, & entitatiū actus liberi, quamvis non maneat liber secundum complementum extrinsecum.

Ad secundam Resp. futuritionem rei contingentis esse fallibilem antecedenter, sed consequenter esse infallibilem ex suppositione quod res sit futura: sicut visio rei presentis est infallibilis, cum implicet rem futuram non esse futuram. Neque hinc sequitur quod cognoscere æquè possit in voluntate, vel causis moralibus præcisè prout antecedunt, & non includunt effectum, quia ut sic non habent connexionem vlo modo necessariam cum effectu, sed sequitur tantum quod futurum possit cognosci in causis prout includunt ipsum futurum quod est, futurum in se ipso cognosci ut sèpè monui.

Ad tertiam, negata est illa maior, quod in cognitione infinita, illud omne in quo aliquid videtur sit obiectum motiū, & primarium, quia si cognitione illa sit infinitè perfecta per aliquod aliud prius obiectum, iam omne aliud obiectum erit terminatiū & secundariū, res ergo futura videtur in se ipso non primarij & motiū, sed secundarij & terminatiū, nego autem esse necesse ut primarij & motiū videatur in vlo alio; satis enim est quod ipsa videatur in se ipso terminatiū, à cognitione infinitè perfecta.

QVÆSTIO IV.

De scientia Dei conditionata.

Hæc est celebratissima illa scientia futurorum conditionaliū, toties defensa, toties impugnata, mirabilium omnium Dei operum conscientia, conciliatrix gratiæ atq; prædestinationis cum creati libertate, scientia decretorum, scripserunt pro eius defensione gravissimi huius ætatis Theologi, quorum doctrinam de hac scientia video totam ad tria capita posse reuocari. Primum sit eius existentia. Secundum quidditas & nonnullæ proprietates. Tertium obiectum materiale, & formale.

SECTIO I.

Existentia scientia Dei conditionata.

Futurum
conditiō-
natum.

Certum est primò futurum conditionatum illud Cappellari quod reuera erit ex suppositione quod ponatur conditio aliqua, v. g. peccatum Petri quod erit, si ancilla eum interroget, est futurum conditionatum, sicut futurum absolutum dicitur illud, quod

erit independenter ab omni conditione: propositio de futuro conditionato dicitur illa, quæ enunciatur aliquid futurum, aut non futurum si ponatur aliqua conditio, si Petrus interrogetur ab Ancilla peccabit; scientia ergo conditionata vocatur illa quæ cognoscitur aliquid futurum, si ponatur aliqua conditio. Dicitur enim (conditionata) quia tendit in obiectum conditionatum, non quod ipsa sit in se conditionata, est enim actus verè absolutus, & dicitur (conditionata) ratione obiecti tantum.

Triplex
propositio
de futuro.

Certum est secundò, propositionem de futuro conditionato esse posse triplicem, prima est disparata, in qua conditio nullam habet connexionem cum effectu, vt si des Petro librum, turca egredietur Constantinopoli. Secunda dicitur necessaria, in qua conditio connexionem habet necessariam cum effectu, si Petrus currat, mouebitur: haec propositio semper illatua est, quia est vera ratione consequentia, Petrus curret, ergo mouebitur. Tertia dicitur contingens, in qua conditio habet connexionem aliquam cum effectu, sed contingentem duntaxat, vt si Petrus vocetur, consentiet. Haec propositio non potest esse illativa, nec vera ratione consequentia, sed solum ratione consequentis. Falsum enim est dicere Petrus vocabitur, ergo consentiet, quia positâ vocatione Petrus consentire potest, vel dissentire. Propositio ergo est solum enunciatio. Similiter propositio conditionata interdum habet conditionem, quæ de facto ponetur, atque adeo enunciatur euentum reuera futurum, vt si Ancilla Petrum interroget, negabitur ab eo Christus, interdum habet conditionem quæ non ponetur nec effectus, si in Tyro, & Sidone, &c.

Qualis sit
illa condi-
tio.

Certum est tertiò, quod in omni propositione, in qua enunciatur aliquid vel præteritum, vel futurum sub conditione contingentem habente connexionem cum effectu, semper (quod valde notandum est) in illa conditione, includuntur omnia principia quæ necessarij exiguntur ad illius effectus productionem, cum enim v.g. dicitis si Petrus vocetur, consentiet, sub illa conditione vocationis continetur etiam quidquid ad illum consensum requiritur, v.g. decretum de præbendo concurru & alia huiusmodi; nam si Deus vocaret Petrum, & decreveret non concurrere ad eius conversionem, certè ille consensus non esset futurus positâ vocatione: his positis. Nulla hoc seculo inter Theologos illustrior est controvèrsia, quæ de hac scientia futurorum, sub conditione connexionem non habente necessariam cum effectu, qui dicitur futurus positâ eā conditione. Nam eam omnino negant constantissimè recentiores Thomistæ sed deinceps tamen, iu argumentorum coacti sunt, aliquam in Deo futurorum istorum, scientiam admittere, dixerūt verò alij eam probabilem duntaxat & conjecturalē esse, vt Curiel, Ledesma, Cabrera, Cabezudo, Nauerrera: alij mox aduententes effigij huius, malè tutas latebras, ad quas sine diuina iniuria recurrere nemo possit, maluerunt humanæ libertatis iure violato, dicere admittendam in Deo esse infallibilem illam scientiam, sed posteriorem decreto absoluto & antecedente, v.g. si talis conditio ponatur, ego physicè Iudam prædeterminabo ad peccatum, & Petrum ad conuersiōnem, ita nunc communiter illi omnes cum Aluare, Zumel, Gonzale.

Sententie
negantis
authores.

Contraria tamen sententia, quæ omnino affirmat, esse in Deo certam cognitionem futurorum huiusmodi contingentium conditionaliū, tūm eorum quæ absolute aliquando futura sunt, tūm eorum quæ nunquam erunt, quia non ponetur vñquam conditio, quæ positâ illa essent, sententia (inquit) illa postquam authore Molina non primum adiumenta, sed clarij explicata, & probata est, magno consensu, & plausu totius scholæ excepta est, & agnita germa-

Authores
affirman-
tis.

na soboles veterum omnium scholasticorum, in quam ierunt vñā voce Doctores omnes societatis, & cum illis Dominicus Sotus, Pesantius, Corduba, Lorca, Mendoza. Illustrarunt autem illam eximiē Molina l.p.q.14. art.13. disp.14. & 17. & disp.52. concordia. Suarez opusculo de hac scientia, & proleg.2. de gratia. Valent. hic p.5. Lessius l.de auxilijs c.18. Henrice disp.7. Ruiz à d/p.61. ad 81. vbi ostendit clarissimè scientiam illam conditionatam planè agnitam, & assertam fuisse à Magistro, Alensi, Alberto, Bonaventura, S.Thoma, Durando, Richardo, Scoto, & demū ab omnibus antiquioribus Theologis, cum quibus.

Assertio. Dicendum omnino est, esse in Deo scientiam eorum omnium, quae sub aliqua conditione futura sunt, cāmque certam omnino esse ac infallibilem, & à quolibet Dei decreto absoluto independentem.

Prīmā partem, quatenus asserit cognosci à Deo huiusmodi futura, plures è Thomistis negant sine pericolo erroris negari posse, sic enim tradunt Victoria, Ripa, Gonzales, sed eadem certitudine duas alias partes debere asseri, demonstrari breuiter potest ex scripturis, ex patribus, & ex ratione.

§. I.

Prīma scientia huius probatio, ex scripturis.

Testimo-
nia veteris
testamen-
ti.

Primò enim, quām certò scientiam hanc, scriptura Deo tribuat, ex innumeris locis vtriusque testamenti patet; Exod. 34. prohibentur Israēlitæ sumere sibi filias gentilium in vxores, redditque Deus rationem, *Ne iſa postquam fuerint fornicata fornicari faciant filios tuos.* Quod idem repetit 3. Reg. c. 11. *non ingrediēmini ad eas certissime enim auertent corda vestra, et sequamini Deos eorum.* 1. Reg. c. 23. *Querit David à Domino, si tradent me viri Ceila in manus Sāul, responderet Deus tradent: Sapient. 4. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne fictio deciperet animam illius.*

Testimo-
nia noui.

In nouo testamento celeberrimum illud est ex Marth. 11. *Ve tibi Corozain, ve tibi Bethsāida, quia si in Tyro, & Sidone facta essent virtutes, que facta sunt in vobis, solim in cilicio & cinere, &c.* Luca 16. *Si Moysēm non audiuit, neque si aliquid ex mortuis reuixerit credent.* Ioan. 5. *Si alius venerit in nomine suo illum recipietis.* 1.ad Corinth. 2. *Si cognoscentur nunquam Dominum glorie crucifixissent.* Ex quibus, & alijs pluribus locis, quā volens omitto, sic formatur demonstratio.

Deus certò & infallibiliter seit futura. omnia contingentia conditionata, que actu nunquam erunt si certò & infallibiliter illa prædictit, sed in locis allegatis prædictit futura huiusmodi, quā nunquam fuerunt, & fuissent, si posita fuisset aliqua conditio v.g. idololatriam Iudæorum, si sumerent vxores alienigenas: pœnitentiam Tyriorum si vidissent signa, &c. ergo Deus cognoscit futura conditionata. Hoc argumentum adē mālē vexat aduersarios, vt varias ad illud excogitauerint responsiones, sed omnes aperte falsas. Prima est (vt dixi) Ledesinae, Cabrerae, Nauarretæ, futura hæc omnia nota Deo fuisse, sed coniecturaliter solum, & probabiliter, quia non cognoscit, neque prædictit Deus euentum futurum, sed tantum quid ferat præsens dispositio, & inclinatio causarum, non enim v. gr. cognoscit David tradendum esse à Ceylitis, sed dicit causas tunc esse ita dispositas, vt moraliter possit coniici, illas operaturas esse tali modo.

Hæc responsio vt videoas quantopere aliena sit à Thomistis, ipsius caluini solutio & Doctrina est, in Antidoto, ad 11. c. Matthæi, non disputat Christus (inquit) quid Deus præsciuerit, sed quid facturi sint

Tyri, quatenus ex re percipi poterat, & ad communem mentis captum sermonem accommodat. Quod est dare Deo coniecturalem notitiam. Deinde hoc est dicere posse falli Deum, & verbis eius posse subesse fallsum, quia falsitas stare potest cum opinione, quam prepterea meritò negat Augustinus posse Deo tribui, *diuinitas non opinatur inquit tract. 27. in Ioan.* Præterea eadem etiam ratione negabitur esse in Deo cognitio corum quā absolute futura sunt, quā Deus non nisi probabiliter prædixerit, quod esset fundamenta religionis firmissima euertere quā petuntur ex Vaticinijs prophetarum; diceret enim infidelis, illos coniecturaliter solum loquitos esse. Deinde aperte repugnat scripturis, certissimè auercent corda vestra. Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius.

Dices, sapè Deum in huiusmodi prædictionibus non loqui assertiū, cum dicat fortè, v. g. Matthæi 1. si in Sodomis factæ fuissent virtutes, &c. fortè manfissent usque ad hanc diem.

Resp. negando per particulam (fortè) significari semper cognitionem probabilem, vt recte probat Ambrof. l.2. de pœnit. 5. ex Actorum 8. vbi dicit sanctus Petrus, Simoni Mago, *Pœnitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum si fortè remittatur tibi hac cogitatio.* Nunquid enim vera pœnitentia non est promissa certa remissio, eximiē August. tract. 37. in Ioan. filie (inquit) qui omnia scit quando dicit (fortè) non dubitabit sed increpat, dubitationis verbum est, quando dicitur ab homine, ideo increpante quia nesciente, cum verò dicitur à Deo verbum dubitationis, illa dubitatione arguitur infidelitas, non opinatur diuinitas. Itaque vel illud (fortè) affirmationem significat non dubitationem: vel per illud significatur contingentia futuri liberi quod potest non esse, non autem incertitudo cognitionis, que ad illud terminatur.

Cùm ergo, apertam viderent falsitatem huius responsionis, posteriores Thomistæ dixerunt cum Alzare, futura illa conditionata nota prorsus infallibiliter Deo esse, non per scientiam ullam conditionatam, sed per scientiam liberam, quā cognoscit decreto efficax prædeterminandi physice voluntatem Tyriorum ad pœnitentiam, si talia fierent miracula, quod decretum in Deo actu nunc est absolutum ex parte actus, sed conditionatum ex parte obiecti.

Sed contra, nam nunc non agitur, vtrum scientia conditionata distincta sit ab alijs, neque vtrum sit posterior decreto, sed tantum vtrum illa in Deo sit, nam esse in Deo scientiam conditionatam est cognosci à Deo ea, quā futura essent, si poneretur conditio, sed ex scripturis allatis manifeste conuincitur huiusmodi futura cognosci à Deo, nam cognoscitur conuersio Tyriorum, qua futura erat, si vidissent signa quā viderunt Berthæ, ergo negari non potest scientia Dei conditionata. Imò illa non potest esse sola scientia visionis, quā cognoscuntur absolute futura, nam conuersio Tyriorum non est absolute futura, ergo quamvis decretum illud prædeterminandi Tyrios cognoscatur per scientiam visionis, quia dicitur præsens, tamen conuersio Tyriorum conditionatè futura cognoscitur per scientiam diuerſam. Deinde quod cognitio illa non sequatur decretum prædeterminandi, postea evidentissimè demonstrabitur. Nunc tantum dico per eam responsionem ponit decretum in Deo antecedens, & efficax prædeterminandi hominem ad granissima illa peccata, quā Deus præuidet futura sub conditione. Nam v.g. cum dicitur Sapient. 4. raptus est ne malitia peruerteret, &c. Quæro ab aduersarijs, vtrum decerneret Deus efficaciter determinate illos pueros, vt malitia illos immutet: quādo præuidet idolatriam Iudæorum, si ducant uxores alienigenas, habebat ne? decretum efficax prædeterminandi eos ad idolatriam, adē vt non posse

Secunda
enatio.

Prima eu-
asio de co-
gnitione
coniectu-
rali.

sent non esse idololatæ. Hoc fateor pias horrere aures, ut amplius postea dicetur. Præterea quæro, illa teuerissima obiurgatio facta Corozatis, nunquid sit iniusta, & ridicula; dicit, enim vñ vobis, quia si vidissent Tyri & Sidonij, virtutes quas vos vidistis, ego physice prædeterminarem eos ad conuersionem, siue qua prædeterminatione conuerti non potuissent. Vestras autem voluntates nolui prædeterminare, neque potuistis conuerti. Quis! non rideat Christum ita increpantem, aut cum Bethsaitis non respondeat, nos quoque conuersi essemus vñis his signis, si voluntates nostræ fuissent à Deo prædeterminate, sed quia prædeterminare Deus noluit, non potuimus conuerti, quomodo deteriores illi fuerunt Tyrijs.

Neque dicas cum Aluare: Bethzaitas maiora opposuisse impedimenta diuinæ gratiæ, quæm opposituri fuissent Tyrijs. Redit enim argumentum, nam si Deus prædeterminauit antecedenter Bethsaitas, ut apponant illa maiora impedimenta, non autem prædeterminauit Tyrios, certè nullæ re magis videtur obiurgandi quæm Tyrijs, atque adeò iniustum est illud (vñ) cum tota causa, cur non egerint paenitentiam, sit, quia Deus noluit illos prædeterminare, sicut volebat prædeterminare Tyrios. Denique ut cetera omittam responsio illa de decreto antecedente exprelse habetur apud Caluinum l.3. institut. c.23. vt videbis apud Bellarminum l.2. de ammissione gratiæ, c.1. & Belcarium episcopum metensem in opusculo contra ipsum.

S. II.

Secunda probatio, ex doctrina SS. Patrum.

Secundo, non minus expressa est apud Patres hæc Scientia, quorum longissimum dabant Catalogum Suarez, & Ruiz, locis citatis, ego ex triplici capite apertissimè rem demonstro.

Primum
caput testimoniorum

Primum est, quarunt sepiissimè Patres, quare Deus cum præuideret peccaturos Angelos & Adamum si crearentur, Iudam, & Saülem si eligerentur, creare illum voluerit, & istos eligere. Respondent autem concedendo id sciri à Deo, & tamen creare velle illos, quia Dei bonitas superat præscientiam, ita enim respondent Hieronym. l.3. contra Pelagianos c.2. Tertull. l.2. contra Marcionem c.5. 6. & 7. Chrysost. homil. 1. de Adam & Eva.

Sesundum
caput.

Secundum est, afferunt etiam illi sèpè idèo quosdam præmaturè rapi ex hac vita, quia Deus præuidet fore, ut in maiora mala laberentur, si diutius viuerent, alios autem non rapi, cuius inæqualitatis nullam rationem esse posse afferunt, de hoc enim sèpè disputat Augustinus, & scientiam istam aperte tribuit Deo, v. g. l. de bono perseuer. c.9. Certe poterat illos, Deus præsciens esse lapsuros auferre de hac vita, & l. de corrept. & gratia c.8. Non nisi peruerissimè ac insanissime dici, Deum nescire quid fæturi sint homines si vinant, cum illos rapit antequam vinant, idem fulissimè docet Nyssenus orat. de infantibus, vñtrique ad id, similitudine conuiuiorum, vbi magister præuidens certos quosdam ex iniuitatis, crapulâ lædendos esse, arcerat maturè à conuiuio. Denique Cyriilli eadem doctrina est l.3. contra Julianum vbi Porphyrii sententiam laudat.

Tertium
caput.

Tertium est, quia ponitur sèpè à patribus præser-tim ab Augustino vocatio quadam secreta, & congrua, cui Deus nouit obedituros homines, si eâ con- centur, l.2. ad simplicianum q.2. Cuius miseretur, sic eum vocat, sicut nouit ei congruere, ut vocantem non respuat, idem habetur l. de prædestinat. Sanctorum c.8. vbi habetur manifestè cognitio futurorum conditionalium. Ex quibus formatur euidens argumentum.

Non potest Deus cognoscere peccatum Adami, & Iudæ, si crecentur: peccata puerorum quos præmaturè rapit, si diutius viuerent: vocationis efficaciam si detur, per scientiam absolutam, quia illa sèpè non sunt absolutè futura; sed neque per scientiam purè possibilium, cum sint futura posita conditione, ergo cognoscet per scientiam conditionatam.

Obieciunt aduersarij vrgentque vehementius damnatum esse ab Augustino & ab eius discipulis Profpero & Fulgentio hanc scientiam, quæ nitebatur error rotus Massiliensium de initio fidei, & gratia, atque adeò annumerandos esse Massiliensibus, Molinam, & assertores omnes (scientia mediae) & hoc est magnum crimen propter quod Molinistæ dicuntur Semipelagiani. Quidenim in Semipelagianis reprehendit Augustinus, vel frequentius, vel vehementius quæm hanc scientiam v. g. l. de prædestin. sanctorum c.14. & l.2. contra duas epistolas, &c.c.7.

Resp. Augustinum ab aduersarijs, vel rideri, vel non intelligi, nam scientiam fututorum conditionalium, certum est ab eo sèpè probari, & prædicari. Neque Semipelagianos argui, quod illam admittrent, sed quod pessimum, & omnino impossibilem cius vñsum, in Deo fingerent, ad stabiliendum errorem de initio fidei. Non enim errabant quod dicerent sciri à Deo bona vel mala opera, quæ sub aliqua conditione quisque facturus esset, sed quod vellent illa ut sic præuisa, puniri à Deo, vel premiari, imo dari primam gratiam propter bonum vñsum, quem Deus futurum præsciuisset, & præmaturè rapi pueros in peccatum peccatorum quæ facturi erant si vixissent: hoc est quod in Massiliensibus meritò dicitur. S. Doctor, cum quo sentiunt omnes scientia mediae assertores, tantum à Massiliensibus remoti, quantum veritas ab errore distat.

S. III.

Tertia probatio, ex multiplici ratione.

Prima petitur, ex determinata veritate, ac Scibiliate propositionum conditionalium: si futurum conditionatum æquè verum est, & cognoscibile, ac absolute futurum, æquè Deus cognoscit futurum conditionatum, ac futurum absolutum; sed futurum conditionatum æquè verum est, & cognoscibile, ac futurum absolutum: ergo æquè cognoscitur à Deo. Sed cognoscere futurum conditionatum, est habere scientiam conditionatam, ergo Deus habet scientiam conditionatam. Maior non egerit probatione, nam intellectus simpliciter infinitus in ratione cognoscendi cognoscit essentialiter omne quod sciri potest, eo ipso quod sciri potest alioqui esset possibilis intellectus, qui plura sciret, sed quod est scibile sciri potest, ergo intellectus infinitus scire debet omne scibile.

Minor ergo, illis omnibus probatur argumentis, quibus ostenditur futurum absolutum esse verum & cognoscibile. Nam sicut hæc propositiones sunt contradictiones, Petrus vocatus à Deo conuerteretur, Petrus non conuerteretur, sic contradictiones istæ sunt si Petrus vocetur à Deo conuerteretur, si vocetur à Deo non conuerteretur, sed ex duabus contradictionibus una est vera, & altera falsa, nam implicat ut ambæ sint veræ, vel ut sint ambæ falsæ, ergo tam est verum & cognoscibile futurum contingens conditionatum, quam futurum absolutum. Deinde illa propositio est vera, quæ rem enunciat sicuti est, sed illa propositio, si Tyri videant miracula conuerterentur, si Petrus intret in atrium ter Christum negabit, rem enunciat sicuti est, ergo est vera propositio. Imo, sicut verum fuit dicere, Iudas damnabitur, quia non conuerteretur, sic verum fuit, si Iudas conuerteretur non damnaretur.

Argumen-tatio.

Obiectio Thomista-rum.

ur. Denique futura sub conditione à viris prudentibus cognoscuntur saltem conjecturaliter; nemo enim consultat de medijs ad finem, quin ratiocinetur, circa id quod est futurum conditione, posito quod, eligat hoc vel hoc medium; ergo huiusmodi futurum est cognoscibile; à Deo autem (vt dixi) conjecturaliter cognosci non potest ergo cognoscitur euidenter. Et sanè quidquid habet rationem entis habet rationem veri, sed futura conditionata tam realiter habent rationem entis quam possibilia, vel absolute futura, ergo tam sunt vera, & intelligibilia.

[Secunda ratio ex infallibili- tate pro- uidentiae.] Secunda ratio, ducitur ex perfectione infinita prouidentiae: quotiescumque Deus intendit aliquem finem, & præparat voluntati liberæ aliquod medium, debet scire qualem effectum habiturum sit tale medium, si detur; alioquin nulli poterit prouidentia decernendo finem, sed illud non potest scire, si non cognoscat futurum conditionatum, ergo illud cognoscit. Probatur minor, quia cognoscere quid facturum sit medium si existat, est cognoscere aliquid futurum sub conditione, sed Deus, cognoscit quid facturum sit medium, si detur, siue illud determinet voluntatem, siue non, quia semper illud est futurum sub conditione ergo non potest negari quin cognoscat Deus futurum sub conditione. Deinde (vt dixi) nullum est agens propter finem quod non habeat pro regula cognitionem futuri sub conditione, alioquin non posset prudenter eligere media, ergo cum Dei prouidentia perfectissimo modo agat propter finem, habebit pro regula perfectissimam cognitionem futuri sub conditione. Denique quod caput est, impossibile est Deum efficaciter prædestinare, ac vocare aliquem, si vel eius libertatem non violat, vel non cognoscat, quid voluntas factura sit, si vocetur, sed Deus prædestinando & vocando non tollit indifferentiam voluntatis, vt probarem si vacaret, ergo cognoscit quid voluntas factura sit si eo, vel eo modo vocetur.

[Obiectio Thomista.] Obijicunt aduersarij, propositiones conditionatas, non esse veras nisi sint necessariae, quod probant, quia veritas propositionis conditionatae consistit in bonitate consequentiae, sed consequentia nunquam esse potest vera, quin sit necessaria, alioquin posset aliquando esse verum antecedens, & falsum consequens quod est impossibile.

Respon. propositiones conditionales, quæ habent necessariam connexionem cum antecedente, ita esse veras, vt sint necessariae, & vere consequentiae: alias autem propositiones in quibus conditio, non est conexa nisi contingenter cum euentu, nullo modo esse necessariae, & illatius quia earum veritas (vt dixi) non pendet à bonitate consequentiae, sed ab euentu consequentis, quia enunciatiæ sūt tantum, non illatiuæ. Imò si essent consequentiae, non essent tamen necessaria, quia licet consequentia formalis semper sit necessaria, consequentia tamen materiales non sunt necessariae, nisi quando antecedens est necessarium. Ita propositiones conditionales ad summum sunt consequentiae materiales, quibus potest subesse fallum, vt recte obseruant Moncæus d. 3. c. 16. Herice d. 7. c. 10. n. 59.

Denique vt optimè vrget Luisius Legionensis dari scientiam in Deo eorum quæ sub conditione sunt futura, ita insitum est mentibus hominum, vt si rusticum quemque interroges, quid futurum de te fuisset si natus essem inter Turcas, respondeat statim Deus nouit, quia nimis summa illa perfectio est nullam admixtam habens imperfectionem, & est possibilis, ergo in Deo summe perfecto nullà ratione negari potest.

Multa opponuntur ab aduersarijs in contrarium, quæ omnia video peti partim ex male intellecta na-

tura, & proprietatibus huius scientiae, partim ex illius obiecto, quæ paucis exponi possunt.

SECTIO II.

De natura & proprietatibus huius scientiae con- ditionatae.

Tria ergo potissimum sunt in hac scientia quam admisimus aduersarijs difficilia ex parte quidditatis. Primum est, quod sit media inter Scientiam visionis & scientiam possibilium. Secundum, quod antecedat decretum Dei sine quo implicat ut aliquid habeat rationem futuri. Tertium, est eius usus in actibus diuinæ prouidentiae.

S. I.

Vtrum scientia conditionata media sit inter scien- tiam simplicem, & scientiam visionis, & sit ab illis distincta.

Ratio dubitandi est primæ, quia omnis distinctio inter scientias Dei pertinet à diversitate obiectorum, sed nullum est obiectum assignabile quod non pertinet ad scientiam necessariam, aut liberam, vel certè ad scientiam simplicem, aut visionis; nam omne cognoscibile, vel est necessarium, vel contingens: si primum pertinet ad scientiam necessariam, si secundum pertinet ad scientiam visionis. Deinde vel erit, vel non erit, si erit, pertinet ad scientiam visionis, si non erit, pertinet ad scientiam simplicem. Deinde futurum conditionatum, est ens purè possibile cum antecedat decretum Dei, neque nullum est possibile quod non sit futurum si Deus velit illud creare, ergo scientia simplex non differt à scientia media.

Triplex
difficul-
tas.

Confirmatur quia, si admittitur in Deo scientia distincta pro futuris conditionatis admittenda simili- ter erit scientia distincta pro præteritis, & præsenti- bus conditionatis, quod nemo dixerit.

Secundò, inter contradictria nihil est medium, scientia libera, & necessaria oppositionem dicunt contradictriam, quia necessarium opponitur libe- rō: similiter ens actu, & ens in potentia, opponuntur contradictriorē, primum cognoscitur per scientiam visionis, secundum per simplicem. Denique sequens decretum, & antecedens decretum nihil pos- sunt habere medium, ergo neque scientia simplex cuius obiectum est prius decreto, & scientia visionis, cuius obiectum non est prius decreto.

Tertiò, hæc scientia constat antecedente & con- sequente, quia veritas propositionis conditionatae consistit in sola consequitione consequentis ab antecedente, nam etiam si antecedens & consequens seorsim sint vera, si tamen unum non sequatur ex alio falsa est propositiō, si musca volat, turca saltat, ergo illa Scientia esse non potest in Deo cuius nulla Scientia constare potest antecedente & consequente. Præterea scientia hæc simplex non est cum con- tineat multitudinem conceptuum, connexionem vnius cum alio, & illationem. Denique si est in Deo hæc scientia, est præscientia, sed negat expreſſe Augustinus futura hæc præsciri v. g. de prædestinat. Sanctorum cap. 14. dicit præsciri à Deo quod erat fu- turum, non autem quod non erat futurum.

Dico primum, scientia conditionata nullo modo esse potest media inter scientiam naturalem, & liberam, propriæ ac strictæ sumptas, ita omnes ad unum scientiæ conditionatae assertores.

Ratio perspicua est, quia necessarium, & liberum opponuntur contradictriorē, ergo scientiæ, quæ circa illa versantur nihil habent medium, estque perspicuum contra Arrubalem, quod scientia conditionata reu-

Non est
media in-
ter scien-
tiæ natu-
ralem &
libera-
m.

Tom. I.

N catur

catur ad scientiam liberam non autem ad necessariam, quia futura conditionata cum pendeant à decreto Dei, aut etiam à voluntate libera, sunt aliquid purè contingens, atque ita non pertinent ad scientiam necessariam, si tamen scientia necessaria minus propriè sumatur, pro ea quæ antecedit decretum, & libera, pro ea quæ posterior est decreto, non est dubium quin scientia conditionata, media dici possit inter scientiam naturalem, & liberam sumptas in ea significacione minus propria, quia hæc scientia vt dicetur statim neque antecedit, neque sequitur decretum, sed includit illud concomitante tanquam vnam e conditionibus.

Assertio bipartita.

Dico secundò, scientia conditionata non est media inter scientiam simplicem, & scientiam visionis, si illæ sumuntur latè ac adæquatè, si autem sumuntur strictè ac propriè, media est inter illas, & est species scientiæ ab illis distincta. Ita constanter asserunt omnes, qui scientiam medianam Deo attribuunt, tametsi eorum aliqui, vt Molina, Suares, Vasques existiment absolute scientiam hanc non dici medianam, quod sit noua species scientiæ, quia eam pronunciant pertinere ad scientiam visionis, vel ad scientiam simplicem. Vnde vt vides sola hic est lis de nomine, de quo parum laboramus, hoc vnum contendentes quod Deus cognoscat futura sub conditione.

Prima partis probatio.

Ratio ergo primæ partis est, quia scientia simplex sumpta latè & adæquatè illa dicitur, quæ versatur circa illud omne possibile, quod nunquam habebit existentiam: & scientia visionis illa, quæ versatur circa illud omne, quod habebit existentiam. Inter illa duo patet quod nullum est medium, ergo inter istas scientias eo modo latè sumptas, & adæquatè, patet quod nulla est scientia media. Sic enim scientia conditionata quatenus versatur circa ea futura conditionata, que nunquam habebunt existentiam, pertinet ad scientiam simplicem, quatenus autem versatur circa ea futura, quorum conditio ponetur, & habebunt existentiam, pertinet ad scientiam visionis.

Probatio secundæ partis.

Ratio secundæ partis est, quia scientia simplex sumpta strictè, & propriè dicitur, quæ versatur circa id, quod est pure possibile abstrahendo ab omni prorsus futuritione: Scientia vero visionis illa quæ cognoscit existentia realiter in aliqua differentia temporis; inter illa duo manifestum est medium esse possibile, quod est futurum si ponatur aliqua conditio, nam illud nec est pure possibile, nec est absolute futurum, ergo inter illas scientias propriè ac strictè sumptas scientia conditionata, media est, eo quod cum neutra omnino conuenit, & de utraque participat aliquid, sicut medi colores dicuntur qui participant colores extremos, etiam si ab illis verè distinguantur: sic enim scientia conditionata conuenit cum scientia simplici, quod versetur circa illa, quæ nunquam erunt actu; cum scientia vero visionis, quod versatur circa ea quæ non sunt purè possibilia, ergo ista scientia optimè dici potest media, quam tamen (vt dixi) Molina, Bellarminus, Lessius, Arrubal malunt reuocare ad scientiam simplicem, quatenus illa cognoscit omne quod actu non existit. Suares autem reuocat eam ad scientiam visionis, quatenus significat scientiam corum omnium quæ non sunt purè possibilia, ybi vides litem esse solum de vocibus.

Ad primam satis patet quomodo inter obiecta scientiæ simplicis, & scientiæ visionis detur medium. Ad id autem quod addebatur nullum esse possibile quod non sit futurum, si Deus velit illud creare, distinguo, si Deus absolutè velit illud creare, concedo, si Deus velit illud creare accommodando se voluntati, nego quodlibet possibile esse futurum, vt latè constat ex dictis. Ad Confirm. Resp. quod sicut ea-

dem scientia visionis cognoscit præteritum, præsens, & futurum, quia scientia visionis dicitur illa, quæ cognoscit obiectum actu existens, in aliqua differentia temporis, sic scientia conditionata cognoscit præteritum, præsens, & futurum sub conditione, neque propterea est multiplex, quia semper cognoscit obiectum existens sub conditione.

Ad secundam, nego scientiam conditionatam esse medium inter contradictoria: scientia libera, & necessaria opponuntur contradictoriæ, sed scientia conditionata, vt dixi inter illas non est media. Ens actu, & ens in potentia opponuntur contradictoriæ, scientia visionis sumpta latè ac adæquatè cognoscit ens actu, & scientia simplex cognoscit ens in potentia, si latè & adæquatè sumptas, quo modo scientia conditionata inter illas media non est. Si autem scientia simplex & scientia visionis strictè ac propriè sumuntur, prima cognoscit ens purè possibile, altera cognoscit ens absolute actu futurum, patet autem quod inter ens pure possibile & absolute futurum, medium est futurum sub conditione, quod nec est purè possibile, neque absolute futurum, ergo inter scientias illas strictè sumptas, media est scientia conditionata.

Ad tertiam Resp. cognitionem quam Deus habet de futuris conditionatis esse omnino simplicem, quia quāmuis obiectum eius sit complexum, & constet antecedente ac consequente, ipsa tamen in se, simplicissima est. Quis enim neget, cognoscit à nobis discursus nostros per cognitionem simplicem formaliter, obiectu autem compositam, quod idem assero de scientia media. Denique fateor aliquando hanc scientiam minus propriè vocari præscientiam, quia est scientia rei futura sub aliqua conditione, & intuitionem, quia est cognitio rei vt esset in se, posita tali conditione, sed quia tamen propriè dicta præscientia est cognitio rei alicuius verè futuræ, propterea merito negat Augustinus præsciri à Deo futura conditionata, quāmuis sèpè dicat illa cognoscit.

Solutio trium dubitationum.

§. II.

Vtrum scientia conditionata debet presupponere decretum Dei à quo sit dependens.

Secundum caput, ex quo Thomistæ scientiam conditionatam redargunt, est, quia Deus per eam cognoscit aliquid futurum, ante omne decretum suum, cum tamen omne futurum presupponat necessariò decretum Dei de præbendo concursu, sine quo nihil omnino est, quod habere possit rationem futuri.

In primis igitur ad intelligendam, & soluendam difficultatem, sumo propositionem hanc conditionatam, (eritque de alijs omnibus planè idem iudicium) si Tyrij videant miracula conuertentur. Et duplex circa illud Dei decretum considero: Primum est, conditionatum ex parte ipsius Dei, & est decretum quod Deus non habet, sed quod haberet si talis conditio esset posita, hoc modo, si Tyrij viderent miracula, cum internis auxilijs quæ vos habuistis, & ego decernerem concurrere cum illorum voluntate, conuertentur. Vt si Tyrij viderent miracula, ego efficaciter decernerem concurrere cum illorum voluntate ad illorum conuersionem. In primo exemplo vt vides, decretum non existens se tener ex parte conditionis antecedentis, quia dixit, si Tyrij viderent miracula, & ego decernerem. In secundo se tenet ex parte eventus futuri sub conditione, quia dicit si Tyrij viderent miracula, ego decernerem concurrere ad illorum conuersionem: sed in neutro tamen casu existit tale decretum, quod dicitur extitum, si Tyrij viderent miracula. Secundò, decretū præbendi concussum, potest esse absolute ex parte subiecti, sed conditionatum.

Duplex decretum conditionatum.

natum ex parte obiecti, estque decretum quod Deus habet, actu faciendi aliquid, si talis poneretur conditio si Tyrii viderent miracula, ego nunc decerno, illos prædeterminare ad conuersione, vel statuo cum illis concurrere ad conuersione.

Sententia
Thomistæ
Thomistæ.

Recentiones Thomistæ (vt monebam sec. 1.) contendunt esse scientiam in Deo futuri conditionatum, quæ tamen præsupponat decretum, absolutum ex parte Dei, & conditionatum ex parte obiecti, de voluntate prædeterminanda, si talis poneretur conditio, quod si reiicias prædeterminans decretum, saltem videtur, negari non posse in Deo decretum actuale absolutum ex parte Dei, & conditionatum ex parte obiecti, de præbendo concursu, vel certè necesse est, vt in propositione conditionata aliquo modo ingrediatur decretum conditionatum ex parte Dei atque hic est verus sensus quæstionis.

Quadruplex dubitatio.

Ratio autem dubitandi primò est, quia nulla res concipi potest futura nisi præsupponat suas omnes causas, à quibus pendet, sed decretum Dei de præbendo concursu una est ex causis rei quæ dicitur futura, ergo cognitio illius futuri præsupponit necessariò decretum Dei, sed non potest præsupponere decretum duntaxat conditionatum, quia illud non sufficit ad causandum effectum, ergo præsupponit decretum absolutum, quod si est antecedens, est necessariò prædeterminans. Confirm. efficaciter, nam effectus non potest habere plus existentia quæ causa, decretum quod est causa consensus non est nisi possibile; si enim est futurum absolutè, vel conditionatè, Deus videt decreta suæ voluntatis vt futura.

Secundò, quando Deus videt aliquid futurum, vel illud videt futurum independenter à suo concursu, vel videt illud futurum dependenter, non primum vt patet, non secundum, quia sic admittenda erit in Deo aliqua scientia visionis, quæ antecedat scientiam medium, quæ cognoscatur tale decretum concurrendi: nam illud cum non sit futurum sub conditione non cognoscitur per scientiam medium, si autem cognoscitur per scientiam simplicem, iam illud est purè possibile. Confirm. quia Deus ante decretum suæ voluntatis, non cognoscit quot homines esset productus, si crearet alium mundum, ergo similiter ante idem decretum, non cognoscit quot, & quales actus factura esset creata voluntas, si constitueretur in tali rerum ordine.

Tertiò, vt se habet decretum absolutum ad futurum absolutum, sic se habet decretum conditionatum ad futurum conditionatum, sed futurum absolutum præsupponit decretum absolutum, ergo futurum conditionatum præsupponit decretum conditionatum. Confirm. quia si Deus ante decretum suæ voluntatis, sciret quot homines esset creaturus si alium mundum creasset, non esset liber in eorum productione, ergo consensus Petri non erit liber, si Deus prævideat illum ante omnem determinationem voluntatis, tunc diuinæ, tunc creatæ: imò neque poterit illum Deus impedire, si videt illum futurum ante decretum suæ voluntatis.

Quartò, si decretum concursus sit pars conditionis hoc modo, si Tyrii videant miracula, & ego voluero concurrere, conuertentur, sensus illius propositionis erit, si tyrii conuertantur, conuertentur, quia concursus Dei, & concursus creaturæ, est vna actio.

Dico primò, scientia quam Deus habet de futuro conditionato, non debet præsupponere decretum Dei absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte obiecti, ita fusc ostendunt contra recentiores Thomistæ, Suares tom. 1. de gratia. Prolegom. 2. c. 8. Arrubal. d. 46. Herice disp. 7. c. 7.

Rationes non libet congerere, tantum ostendo
Tom. 1.

decretum hoc antecedens, non esse necessarium ad scientiam conditionatam, quia decretum absolutum antecedens, non est necessarium, vt probauit, ad cognoscendum futurum contingens absolutum, ergo neque necessarium est decretum; antecedens conditionatum, ad cognoscendum futurum conditionatum. Si enim existere potest fut. rum, vel absolutum, vel conditionatum sine tali decreto, ergo potest etiam sine illo cognosci, quod autem possit existere res aliqua sine decreto huiusmodi probari demonstratiuè potest, quia sequeretur alioqui voluntatem determinari à solo Deo ad peccatum. Nullam superesse libertatem in actu secundo, cum necesse sit voluntatem operari posito tali decreto, reddi ridiculam exprobationem Bethsairarum à Christo factam, & hoc ex sequenti conclusione confirmabitur.

Dico secundò, scientia, quam Deus habet de futuris conditionatis non disparatis, nullum necessarium præsupponit decretum actuale & præsens, absolutum ex parte Dei, & conditionatum ex parte obiecti, de præbendo concursu. Ita docent Suares præsertim tom. 2. de gratia in Prolegom. c. 8. Vafq. d. 67. Valent. q. 14. p. Bellarm. l. 1. de gratia & libero arbitrio c. 12. & 13. Molina, & alij plurimi.

Ratio est primum, quia quando Deus cognoscit futurum sub conditione, vel conditio à solo Deo ponenda est, vt si fecero miracula, Tyrii conuertentur, tunc decretum illud non solum esset inutile, sed etiam delusorum, sicut si dices pauperi, si te adoptem in filium, ego decerno vt lautè viuas, deridetur per decretum huiusmodi talis pauper si eum decreueris non adoptare. Si dices amico si te vocauero ad cœnam, decerno tibi dare omnia mea bona, decreueris autem non vocare ad cœnam, vel conditio ponenda, pendet à sola creatura, effectus autem à Deo solo, vel à Deo simul & creatura, & tunc decretum illud absolutum ex parte Dei, conditionatum ex parte obiecti, quamvis si possibile, non est tamen vlo modo vtile, vel ad hoc vt Deus cognoscat futura ista, quæ in decreto conditionato cognosci non possunt, neque ad prouidentiam, quæ non decernit nisi ea, quæ factura est. Alioqui sine vlo vli debebunt in Deo multiplicari decreta infinites infinita, omnino absoluta & præficta de omnibus quæ nunquam erunt sub infinitis combinationibus quæ nunquam erunt quod est planè nugatorium.

Secundò, manifestè ostendo, decretum hoc actuale non esse necessarium ad hanc scientiam, si enim illud necessarium non sit ad futuritionem conditionatam, non est eriam necessarium ad eius cognitionem, sed non est necessarium decretum actuale absolutum ad futuritionem conditionatam; sufficit enim ad futuritionem purè conditionatam decretum purè conditionatum, decretum videlicet quod poneretur, si talis effectus poneretur, ergo tale decretum actuale non requiritur.

Dixi tamen illud non requiri pro futuris non disparatis, nam de disparatis alia ratio est vt constabit. sec. 3.

Dico tertio, scientia conditionata semper includit decretum aliquod conditionatum ex parte Dei, quod non est præsens & actuale, sed est pars conditionis præsuppositæ, vnde melius dicitur quod conditionatæ includit decretum, hoc modo si Tyrii videant miracula, & ego velim concurrere, conuertentur ita omnes doctores superius citati.

Probaturq; omnino euidenter argumēto iam facto, sicut se habet decretum absolutè existens ad rem futurā absolutè, sic se habet decretū existens sub conditione ad futurum conditionatum, sed vt res sit absolutè futura sufficit decretum existens absolutè, ergo ad fu-

Decretum
absolutum
ex parte
actus.

Includit
decretum
vt parrem
conditio-
nis.

turitionem conditionatum sufficit decretum existens sub conditione. Deinde sublato quolibet actuali decreto vera est haec propositio, si Tyrij viderent miracula, & Deus decerneret concurrere, Tyrij agerent penitentiam, ergo sublato quolibet decreto Deus hoc cognoscit, quia cognoscit omne verum: antecedens probatur omnibus illis argumentis quibus probata est veritas propositionum de futuro. Denique hoc unum probant argumenta omnia in contrarium allata, quæ omnia soluuntur si dixeris in ista futuritione non importari decretum præsens & actuale, sed decretum quod sit pars conditionis, quod nimis si esset talis effectus esset absolute futurum, Deus enim non dicit decerno, neq; dicit decernerem, sed si decernerem, vbi vides decretum non debere dici conditionatum, sed conditionem. Hinc

Solutio
prima du-
bitationis.

Ad primam Resp. Nihil concipi posse futurum nisi præsupponat suas omnes causas eo modo quo est futurum, si enim est absolute futurum, debet eas supponere absolute, si autem est futurum conditionate sufficit quod supponat eas conditionate, decretum autem de dando concursu præsupponitur conditionate, seu tanquam pars conditionis, ut dixi.

Ad confirm. Resp. implicare ut effectus plus habeat existentia quam habeat vel supponatur habere causa. Fateor istud decretum esse purè possibile, non autem vlo modo futurum, sed tamen supponit quod si esset præsens vel præteritum, effectus existet, quia Deus non dicit decerno vel decernerem, sed dicit si decernerem, vel si decreuissim concurrere, vbi vides non esse actuale decretum, sed illud supponi quasi esset.

Ad secundum Resp. Futurum conditionatum videri dependenter à concursu Dei conditionate cognito, non per scientiam visionis, sed per eandem scientiam medium, nam si est pars conditionis quam positæ eventus videtur futurus, cognoscitur etiam decretum per hanc scientiam, etiam si non cognoscatur ut futurum, quia per eam cognoscitur obiectum futurum, & id quod est conditio ad hanc futuritionem.

Ad confirm. Resp. negando antecedens, quia Deus ante Decretum suæ voluntatis, nouit quod homines esset creaturus, si alium mundum decreuisset creare, quia talis mundus dicit tot homines qui sunt partes huius mundi, quem Deus veller creare. Deinde concedi etiam potest torum, quia Dei decretum est pars conditionis sub qua prævidetur eventus futurus.

Ad tertiam concedo totum, quia futurum conditionatum supponit decretum existens sub conditione, id est, si existeret; hoc enim est quod voco decretum conditionatum, ex parte ipsius actus, quod nullo modo est actus, sed supponitur quod si esset, poneretur effectus ut dixi.

Ad confirm. Resp. quod si Deus veller creare alterum mundum, & sciret quod homines in eo esset creaturus, crearet illos omnino libere, quia haec esset necessitas solum ex suppositione.

Ad quartam Resp. sapientius explicatum superius esse, quale sit obiectum huius decreti, si voluero concurre, Tyrij conuertentur; significat enim si decreuero me accommodare voluntati Tyriorum, conuertentur vobis miraculis, sed haec alibi.

Solutio
quartæ.

§. III. Qualem usum habeat in Deo scientia conditionata.

Terium caput ex quo scientiam medium impetrunt, & Molinam Massiliensibus accensendum esse aduersarij contendunt, est quia haec scientia, si est in Deo non aliud potest habere usum, quam cum quia à Semipelagianis confititus erat.

Ratio enim dubit. primò est, quia dicere voluntatem creatam, & eius consensum esse primam causam prædestinationis ad gratiam, & gloriam, verus est error Massiliensium, sed ex scientia media planè sequitur voluntatem esse primam huiusmodi causam, quod probo. Illud est prima causa prædestinationis, quod ita est illa prius, ut ab eo essentia præsupponatur, sed liber consensus voluntatis ex hac sententia, prout præiusus conditionate prior est prædestinatione, & ad illam essentia præsupponitur, quia consensus ille prior est quam scientia media, quæ prior est prædestinatione, ergo consensus voluntatis prima est causa prædestinationis: nulla enim esse potest prioritas, si non sit aliqua causalitas.

Difficultas
quadruplex.

Secundò, Semipelagianum etiam est dicere, quod infallibilis connexion prædestinationis, & gratia efficacis reducitur ultimò ad aliquid naturale, hoc autem admisit scientiam mediæ planè sequi, probatur: nam ad illud reducitur infallibilitas huius connexionis, ad quod reducitur infallibilitas consensus voluntatis, sed infallibilitas huius consensus reducitur ad certas quasdam circumstantias, in quibus voluntas posita consentit, non enim reuocatur ad prædeterminationem voluntatis factam à Deo, neque ad naturam gratia ipsius efficacis cum qua stare potest dissensus, ergo reducitur ad illas circumstantias naturales, in quibus gratia est congrua.

Tertiò, non potest in hac sententia negari quin consensus voluntatis sit ratio prædestinationis, & conditio sine qua non, non autem eius effectus, nam prædestination per te pendet à scientia media, ergo à consensu futuro Petri, ergo Petrus prædestinatur ad gratiam, quia consensurus est, imo liber consensus numerari non potest inter effectus prædestinationis quandoquidem prius est, & prius videtur, quam posita sit prædestination.

Quartò, existentia quam est sufficiens ad fundam rationem scibilis, sufficiens etiam est ad fundam rationem meriti, non enim potest afferri disparitas, sed futurito conditionata potest fundare rationem scibilis, ergo potest etiam fundare rationem meriti, atque ita poterit aliquis mereri ex opere præuiso conditionate.

Dico primò, scientia media ita est in Deo, ut per eam ut causam nullo modo Deus mouetur ad dandum gratiam, vel ad prædestinandum aut reprobandum. Ita constantissime afferunt Molina, & omnes qui scientiam medium cum eo ponunt, contra calumnias aduersariorum, qui eos hoc nomine Massiliensibus ineptissimè accensent.

Prima
conclusio.

Ratio aurem, quam affertur in tractatu de gratia, & inferius indicabitur, dum explicabuntur causæ prædestinationis, est, quia initium salutis necessariò est à gratia, non autem à voluntate, ut ex innumeris scripturæ locis constat, ex pluribus Conciliis, & Patribus, estque Catholica veritas sapientius definita contra Massilienses, sed si Deus moueretur per futurum conditionatum ad dandum præmium, initium salutis, non esset à Deo, sed à voluntate, quam primariò Deum moueret: ergo præiusio illa futuri conditionati neque mouer Deum meritorie, neque de potentia absolute mouere potest, sed ad summum finaliter ut dicitur. Imo ut rectè argumentatur Augustinus plurib; locis, nullus est reprobus qui non habeat merita conditionata, nullus electus qui peccata conditionate præuisa non habeat, vnde omnes reprobri deberent saluari, & omnes electi deberent damnari. Sed haec potest.

Dico secundò, tripliciter scientia media prouidentia diuinæ inferuit, primò, ut in suis decretis sit prudens & non cæca. Secundo, ut sit infallibilis sine violatione libertatis creatæ. Tertiò, ut in conferendis gratiis efficacibus specialiter sit beneficia.

Secunda
conclusio.

Ratio

Ratio est, quia prouidentia maximè proprium munus est (vt dicti sumus disp. 5.) intendere singularum rerum proprios fines, præfertim creaturarum rationalium, & decernere media, per quæ huiusmodi fines infallibiliter asequantur accommodatè ad illarum naturas: hoc autem ut perfectissimè fiat, tria omnino necessaria sunt. Primo, vt cum eligit media contingenter iuncta cum fine sciat utrum finem asequatur sit per hæc media, alioqui cæcum haberet prouidentiam, & fortuitam operationem. Nam etiam omne agens propter finem, nullam aliam prouidentia habet regulam, quam confederationem futuri sub conditione; dicit enim si hoc medium elegero, id eueniet, si alterum sumpsero, eueniet illud, alioqui aget imprudenter, & cæco modo. Secundo requiritur ut infallibiliter decernat media, sed ita tamen ut illa conformia sint libertati, & totam eius relinquant indifferentiam. Tertio, ut gratia efficax speciale quoddam sit beneficium, & in ratione gratiæ ac favoris, maioriis dilectionis sit argumentum.

Ad hæc autem tria obtinenda, scientia conditio-
nata necessaria prorsus est, & sola sufficit per modum
conditionis purè dirigentis, non autem mouentis vla-
lā ratione voluntatem ad operandum. Nam illius
operæ, cognoscit Deus finem esse obtinendum per ta-
lia media, vel non esse obtinendum: infallibiliter po-
test decernere finem, & media fine detimento liber-
tatis, quia præuider voluntatem consenserunt esse me-
dijs, quæ decernit: hoc autem demptâ omne Dei de-
cretum, vel est fallibile, vel tollit libertatem, quia si
non tollit libertatem vtitur medio contingentis, si au-
tem vtitur medio contingentis, fine præscientia con-
ditionata, est fallibile. Denique per hanc scientiam,
gratia efficax habet semper quod maius sit benefi-
cium, quam gratia sufficiens, etiam ea quæ intensiue
perfectior est, quia efficax datur in his circumstantijs
in quibus videntur esse habituæ effectum.

*Solutio
difficul-
tum.*
Ad primam Resp. nullo modo sequi quod con-
fensus voluntatis sit prima causa prædestinationis, quia
nullo modo est prior prædestinatione, tanquam cau-
sa mouens Deum ad decernendam gratiam, aut glo-
riam, sed est prior duntaxat, ut conditio dirigens prouidentiam, ut cæca non sit, neque fallibilis in de-
cretis quibus causas liberas deducit in suis fines. Nego
autem illud quod vltimè addebat, non posse scientiam
mediam esse priorem decreto, nisi sit causa, nam
ad hoc planè sufficit quod sit conditio dirigens vo-
luntatem decernentem.

Ad secundam Resp. negando infallibilitatem præ-
destinationis, & gratiæ vltimè posse reuocari ad ali-
quid naturale, quod sit eius cauia; infallibilitas enim
confensus non reducitur ad circumstantias huiusmo-
di naturales, in quibus voluntas consentit, sed redu-
citur ad gratiam cui voluntas posita in talibus circum-
stantijs consentit infallibiliter, non propter tales cir-
cumentias, sed propter gratiam cui voluntas con-
sentire liberè vult, tota ergo hæc infallibilitas non
reuocatur ad solam voluntatem, sed ad gratiam da-
tam in talibus circumstantijs, & ad voluntatem cui
datur talis gratia.

Ad tertiam satis patet ex dictis, quomodo con-
fensus voluntatis conditionatæ futurus non sit effectus
prædestinationis, sed consensus ille absolutè futuræ.

Instabis, saltem non posse negari libertati officere
hanc scientiam, nam omnis necessitas antecedens futu-
ritatem rei absolutam tollit libertatem, sed futu-
ritio conditionata precedit futuritatem absolutam,
& illa positæ non potest non esse: ergo, &c.

Resp. dist. maiorem, omnis suppositio antecedens
tollit libertatem, si causetur per ipsam libertatem ne-
go, si non causetur concedo.

Ad quartam Resp. negando esse paritatem inter

rationem scibilis, & rationem meriti, quia ratio sci-
bilis præscindit ab existentia, & includit solam veri-
tatem, transcendentalē, quæ reperitur in omni eo
quod habet rationē entis, sive sit possibile, sive futu-
rum. Ratio autem meriti & de meriti necessariō funda-
tur in existentia reali operationis bonæ, vel malæ,
quia causa meritoria, cum sit causa efficiens necessariō
præsupponitur ut existens pro aliqua differentia
temporis. Imò in motu aëstimatione, nemo meretur
præmium aut pœnam pro eo quod facturus esset, sed
pro eo quod absolútæ actu facturus est.

SECTIO III.

De obiecto scientie Dei conditionatae.

Tripliciter etiam scientiam medianam aduersarij
impugnant, ex illius obiecto tūm materiali, tūm
formali. Primo, quod Deus suos actus liberos cognoscet
sub conditione. Secundo, quod per hanc scientiam
Deus etiam cognoscet futura conditionata di-
sparata. Tertio, quod omnia etiam cognoscet quæ
absolutè futura sunt. Quod autem vltius quæri po-
terat, in quo medio Deus hæc futura videat, eandem
difficultatem habet, quam habent futura absoluta:
videt enim utraque, non in omnipotentia, vel decre-
to suo, non in voluntate creata vel in gratijs congruis
sed vider illa omnia in se ipsis tanquam obiecta terminatiua & secundaria eo modo quo ibi explicatum est.

§. I.

Vtrum Deus per hanc scientiam cognoscat suos actus liberos.

Deus (vt probauit quæstione 3.) non potest vlos
actus suæ voluntatis cognoscere ut futuros ab-
solutè. Nunc ergo tota restat difficultas, vtrum cognoscere Deus possit per scientiam conditionatam ali-
quos actus suos liberos, & vtrum illos cognoscere
possit ut futuros.

Ratio dubitandi primò est, quia implicat ut Deus
præsciat aliquos suos actus, quin amittat libertatem
ad illos eliciendos, si enim ego sciam, me amaturum
pro certo, non possum accidente illo instanti, cona-
ri non amare.

Secundò, implicat ut Deus per scientiam medianam
cognoscat decreta sua conditionata, quin cognoscat
illa ut furura, sed non potest cognoscere illa ut con-
ditionatæ futura magis quam ut absolutæ futura, quia
futuritio conditionata non minus negat actualē
existentiam, quam futuritio absoluta, ergo per scientiam
conditionatam Deus non cognoscit sua decreta.

Tertio tamen, videntur quod decreta videri possunt
ut futura conditionatæ, nam in hac propositione si
Anti-Christus conuerteretur, saluaretur, Deus cognoscit
decreto de salute Anti-Christi ut conditionatæ
futurum, quia non cognoscit illud ut actu existens.
Imò quod dicit si dem Magdalena gratiam, conuer-
tetur, certum est quod illud decreto non cognoscit
ut præteritum: neque ut actu existens, ergo cognoscit
illud ut futurum posita tali conditione, non enim est
dubium quin tunc cognoscat decreto concurrendi
ad salutem Magdalena. Confirmatur quia etiæ futuri-
tio absoluta dicat negationem actualis existentia, fu-
turitio tamen conditionata non illam negat, positivè
sed tantum ab ea præscindit; si enim Deus dicat Pe-
trus consentiet hic & nunc, si ego dem ei talem gra-
tiam, decreto videtur ut futurum, & tamen habet
esse actualē, quia eodem instanti datur tale auxilium.

Dico primò, Deus per scientiam conditionatam
cognoscit multa decreta sua. Ita docent cum Suarez,
Molina, Fonseca, communis alij contra Hericem qui
vult ea decreta cognosci per scientiam simplicem.

*Affertio
prior.*

Assertio
posterior.

Ratio tamen evidens est, quia Deo per scientiam medium cognoscit illos actus quos haberet, si haec aut illa conditio poneretur, v. g. quos homines esset salvaturus, si condidisset alium mundum, hoc est cognoscere illos actus per scientiam medium, ergo, &c. Antecedens clarum videtur, quia hoc est aliquid verum & cognoscibile, ergo cognoscitur à Deo. Neque dicendum est Deum absolute habere actu talia decreta, si creasset alium mundum, decreto quod illi, & illi homines saluarentur; est enim absurdum ponere in Deo infinita decreta de rebus quæ nunquam erunt; sunt enim inutilia si nullum habitura sint effectum.

Dico secundò, nulla decreta sua voluntatis Deus cognoscit ut futura conditionata. Ita docent Vasques, Arrabal, Albertinus, & ferè omnes citati quæst. 3. pro decretis absolutis.

Probatur enim eadem ratione, omne quod est futurum, vel absolute, vel conditionate pro eo instanti temporis, quo dicitur futurum debet actu habere negationem existentiae, & habere aliquando postea existentiam, sed nullum decretum esse potest in Deo, quod in uno instanti dicat negationem existentiae, & postea existentiam, ergo nullum decretum esse potest in Deo conditionate futurum. Maior superius probata est, minor est evidens, quia omne Dei decretum esse debet aeternum. Vnde altera ratio ducitur, illud non concipitur ut futurum conditionate, quod necessariò concipi debet ut praeteritum conditionate, sed omne decretum Dei conditionatum concipi necessariò debet ut praeteritum conditionate; Deus enim non dicit, si decreuissim creare alterum mundum illis & illis salutem decernerem, sed dicit decreuissim ab aeterno illis salutem, quia nihil in tempore potest decernerere quod ab aeterno non decreuerit. Vnde

Ad primam Resp. libertatem nullo modo tolli per necessitatem consequentem, si Deus cognoscat conditionate suum decretum, fateor quod ex suppositione non potest illud non elicere; sicut ego si sciam me amaturum, possum non amare, & conari non amare illo tempore, quo sciu me amaturum, non possum ex suppositione. Hic autem est etiam disparitas quia Deus suos actus non videt futuros.

Ad 2. & tert. Resp. negando decreta illa, que cognoscuntur per scientiam medium cognosci ut conditionate futura, sed cognosci potius ut conditionate praeterita. Nam per hoc decretum, si Anti-Christus conuerteretur, saluaretur, Deus non dicit, si Anti-Christus conuerteretur, ego decernerem illius salutem, sed dicit ego illam decreuissim ab aeterno. Similiter quando dicit, si Magdalena dederem gratiam, conuerteretur, sensus est si Magdalena dederem gratiam, & decreuero ei dare concilium conuerteretur, vbi nullum est decretum futurum, sed supponit praeteritum.

Ad confirm. Resp. quod futurum etiam conditionata supponit negationem existentiae pro eo instanti temporis, quo est futurum, si Deus dicat Petrus hic & nunc conuerteretur, si dederem ei gratiam, concedo cognoscere à Deo gratiam ut futuram conditionate, sed nego ipsum decretum dandi gratiam cognoscere ut futurum, sensus est enim, si dederem nunc gratiam Petro, & illam ab aeterno dare decreuero, Petrus conuerteretur, vbi decretum nullo modo cognoscitur ut futurum, oportet ergo hic distinguere decretum quod est aeternum saltem conditionate, ab exequitione decreti quae cognoscitur ut futura, sub conditione.

Instabis, in priori naturæ, aut rationis, quæ res sit actu, concipitur ut futura sub conditione, ergo in priori rationis illud decretum concipitur ut futurum sub conditione. Respondebam quæst. 3., negando antecedens quia futurum non solum praescindit ab existentia sed eam negat.

§. II.

Virum futura conditionata disparata, & impossibilis cognoscantur à Deo per hanc scientiam.

Dixi cognoscere à Deo futura illa in quibus conditio habet aliquam connexionem cum effectu, nunc restat difficultas, primò de illis futuris, in quibus conditio non habet ullam planè connexionem cum effectu, qualia in scripturis plura reperiuntur. Si percussis septies terram iaculo, deuastasse syriam: si videris me aſcendentem fieri quod peristi. Secundò multò est obscurior quæstio de illis futuris quorum conditio est impossibilis, si Chimæra esset rationalis, consentiret Deo vocanti.

Ratio autem dubitandi primò est, quia illæ propositiones sunt verae quas Deus prædictit, sed prædictit multas propositiones conditionatas disparatas sicut notabam. Deinde illæ propositiones disparatas significant duntaxat coexistentiam duorum effectuum, v. g. quando Petrus dormiet, turca conuerteretur, particula enim (si) significare potest solam connexionem temporis.

Secundò, non potest Deo negari scientia horum conditionatorum vel disparatorum, vel impossibilium, si eadem argumenta illam probent, que probant veritatem aliorum conditionalium, quæ sunt conexa & possibilia: probant autem, quia inter contradictionia unum est verum, & alterum falsum, haec propositiones sunt contradictionia, si Chimæra esset homo, responderet Deo vocanti, non responderet Deo vanti: ergo una est vera, & altera falsa.

Tertiò, si quereretur à Deo quid faceret nunc Petrus si posset agere sine concurso Dei, vel responderet Deus nescio, vel responderet scio, primum admittit ignorantiam in Deo, ergo dicendum est secundum, ergo Deus cognoscit conditionalia impossibilia. Imò, & nos multa huiusmodi cognoscimus v. g. cum dicimus si filius non procederet à Spiritu Sancto, ab eo non distingueretur.

Dico primò, propositiones de futuro conditionato disparato sunt omnino falsæ, si sumuntur præcisè & antecedenter à decreto, & promissione Dei connéctente conditionem cum euentu futuro. Ita Vasques, Arrabal, Lessius, Albertinus, Recupitus, contra Ruiz Herice, Suarem.

Ratio est, quia ut propositione conditionata sit vera, deber significare connexionem aliquam inter antecedens, & consequens, sed propositiones de futuro conditionato disparato non possunt significare nisi falsa connexionem illam nisi dependenter à decreto Dei, ergo non sunt verae. Probatur maior si propositiones conditionatae non significarent connexionem, idem significarent ac propositiones copulatiæ, hoc est absurdum, quia ista propositione si Petrus dormiat, Ioannes audier lectionem, differt ab ista Petrus dormiet, & Ioannes audier lectionem. Imò, si haec propositiones hypotheticæ sumuntur ut copulatiæ, solamque coexistentiam significant, non cognoscuntur per scientiam medium, sed per scientiam visionis.

Si autem decretum aliquod aut promissio interueniat, quibus connectatur conditio cum euentu futuro, tunc conditio non est disparata, quia connectitur per Dei decretum ut cum dicitur 4. Regum. Si percussis terram septies, deuastasse syriam usque ad intermissionem.

Dico secundò, propositiones de futuro conditionato impossibili semper etiam sunt falsæ, nisi quando effectus necessariò est connexus, cum conditione, verbi gratia vera est illa, si homo esset Angelus, careret corpore.

Ratio est primò, quia ut dixi omnis propositione conditionata

Triplex
difficultas.Prior af-
fertio de
futuris di-
paratis.Posterior
affertio de
futuris im-
possibili-
bus.

conditionata significat connexionem aliquam antecedentis cum consequente, sed nulla est connexionis inter Chimaram quae est homo, & consernum ad gratiam, ergo illa propositio simpliciter est falsa, si Chimara esset homo responderet Deo vocanti. Ita vero est semper vera si homo esset Angelus careret corpore, quia hoc est idem, ac omnis Angelus caret corpore, unde illud cognoscitur per scientiam possibilium, non autem per scientiam medium. Deinde ponere in Deo huiusmodi scientiam planè nugatoriam, est reddere ludicram, & vanam scientiam futurorum conditionalium, & ponere in Deo cognitio- nes infinitas infinitas, otiosas & omnino impertinentes. Deoque indignas.

Solutio-
trium dif-
ficultatum

Ad primam Resp. Deum nihil vñquam promitte- re, nisi quod facere decreuerit, atque adeo semper promissio supponit, vel includit decretum, cum ergo dicas veritatem harum propositionum pendere à pro- missione idem est ac si dicas, illam pendere à decre- to quod includitur in promissione, atque ita promis- sio est vera practicè, quatenus facit verum id quod promittit. Dixi autem propositiones hypotheticas nunquam significare posse solam coexistentiam antecedentis, & consequentis, alioqui significantem idem ac copularia.

Ad secundam Respon. negando ijsdem argumentis probari quod cognoscantur futura conditionata im- possibilia, quibus probatur cognosci futura absolu- ta: verum est quod in omnibus etiam futuris dispa- ratis, aut impossibilibus contradictoriarum semper vna est vera, & altera falsa, sed ita tamen ut negati- ua semper sit vera, affirmativa vero semper sit falsa, v.g. ex his duabus, si Chimara esset homo, responde- ret nunc Deo vocanti, non responderet nunc Deo vocanti, semper vera est ista, non responderet Deo vocanti, quia propositiones quae affirmant connexionem, quae non est semper sunt falsæ ut dixi.

Ad tertiam Resp. quod si quereretur à Deo, quid faceret nunc Petrus, si posset agere independenter à Deo, Responderet Deus nihil faceret, quia haec propositiones (ut dixi) semper sunt falsa, nisi quando- sunt in materia necessaria, ut cum dicitur si à filio non procederet Spiritus Sanctus, non distingueretur à filio.

§. III.

Vtrum per hanc scientiam Deus cognoscat omnia que sunt absolute futura.

Multa (ut monui) sunt futura conditionatae, quae nunquam erunt, quia conditio illa nunquam ponetur, alia vero sunt futura conditionatae simul, & absolute, quia eorum conditio ponetur. Dif- ficultas ergo est *vtrum prius ratione quam Deus co- gnoscat per scientiam visionis, ea quae sunt absolute futura, cognoscat illa per scientiam medium, ut futu- ra conditionatae, sicut prius illa cognoscit ut possibi- lia, per scientiam simplicem.*

Triplex dubitatio.

Ratio dubitandi est primò, quia Deus non cognoscit attributa sua, & se ipsum per scientiam medium, v. gr. si Deus esset, esset omnipotens, si Deus esset, mundum vellet creare, hæc absurdæ & superflua esset cognitio, cū Deus illa cognoscat per scientiam visionis.

Secundò, cognitio practicæ imperficiissima est, neque conuenire vñllæ ratione Deo potest; sed si Deus cognosceret conditionatae illa quae sunt absolute futu- ra cognosceret illa practicæ, ergo, &c.

Tertiò, si prius cognoscit rem ut futuram conditionatae quam ut futuram absolute, necesse est ut futuri- to conditionata sit causa futuritionis absolute. Deni- que admittuntur in Deo cognitiones istæ valde inu- tiles, si sol lucet, dies est: si Petrus mouetur mutat lo-

cum, quæ omnia cognoscuntur per scientiam visionis quia in his affirmatur solum connexionis antecedentis, & consequentis, quæ omnino est præsens, & absoluta.

Dicendum tamen est Deum per scientiam medium prius ratione cognoscere ut futura conditionatae illa, quæ absolute futura sunt. Ita Ruiz, Suarez, Hericæ, ne- negat Arrubal de futuris necessariis.

Conclusio-
affirmati-
ua.

Ratio est, quia primò, sèpè patres disputant, quare Deus Angelos, & homines creauerit quos peccaturos esse præstebat, dicunt posse Deum illos homines qui peccatores fuerunt, antecedenter non facere, cum faci- ret eos peccaturos, & eos rapere, ne malitia illos per- uerteret, quæ non est scientia visionis ut patet, quia præcedit Dei decretum de illis creandis. Deinde à priori ratio est, quia illud cognoscitur ut futurum conditionatae, quod cognoscitur futurum, & non est adhuc futurum absolute, sed antequam res futura sit absolute, cognoscitur à Deo ut futura, alioqui Deus non posset decernere rem absolute futuram, si prius non explorasset quid factura sit voluntas.

Ad primam Resp. nihil cognosci à Deo posse ut fu- turum, quod sit existens, & aeternum, ideo nec se ip- sum, nec vñllum suum attributum potest cognoscere ut futurum sub conditione.

Solutio-
trium da-
bitatio-
num.

Ad secundam Resp. nullam esse in Deo cognitio- nem practicam, sed vñcam realiter scientiam, quæ videt simul omnia, & possibilia, & futura tunc abso- lute, tunc conditionatae, quæ tamen à nobis diuiditur in plures conceptus distinctos non ratione Dei, sed ratione nostri.

Ad tertiam sèpè dixi, futuritionem conditionatam esse priorem futuritione absolute, non quod eam vñlo modo causet, sed quia est obiectum scientiæ mediae, quæ dirigit decretum absolute prærequisitum ad futuritionem absolute rei: istæ propositiones si sol lucet, dies est & cæteræ huiusmodi, non cognoscuntur per scientiam medium, quia ibi nihil est condi- tionatae futurum, sed existens.

QVÆSTIO V.

De scientia practica, & ideis divinis.

Scientia illæ quas hæc tenus exposui intra Deum ipsum consistunt, per istam extra se Deus prodit, & perenni emanatione se ipsum communicat creaturis, quia illa tota operatrix est, & facunda. Quæcunque vero disputari de ea possent, pertinere videntur ad ea, quæ disputari solent in genere de scientia practica & ideis, quæ in philosophia exposita sunt. Vnde nunc breuiter duo disputanda restant. Primo, an & qualis scientia Dei sit practica & causa rerum. Secundo, an & quales in Deo sunt ideæ per quas est causa rerum.

SECTIO I.

An sit in Deo aliqua scientia practica qua sit causa rerum. Art. 8.

Certum est primò, admittendam omnino esse in Deo scientiam practicam, quia omne agens intellectuale libere operans exigit cognitionem, quæ diri- git voluntatem & potentiam exequutricem, illa est quam vocamus practicam, quæ nimirum cognoscit Deus quomodo debeat operari. Quia vero duo sunt genera operationum in Deo, quæ debent dirigi, aliae internæ sunt, decreta nimirum, quæ debent esse recti- sima: aliae sunt externæ operationes, quibus efficit creaturas, scientia quæ primi generis operationes di- rigit prudentia est: altera vero est ars, quæ est facta ra- tio efficiendi ea, quæ sunt extra operantem. Licet autem practica sit hæc scientia respectu decretorum om- nium liberorum, & respectu creaturarum omnium

Datur
scientia
practicæ in
Deo.

etiam